

Tiedekunta/Osasto Fakultet/Sektion – Faculty Oikeustieteellinen tiedekunta		Laitos Institution – Department	
Tekijä/Författare – Author Iida Huhtanen			
Työn nimi Arbetets titel – Title EU:n ulkosopimusten välitön oikeusvaikutus			
Oppiaine Läroämne – Subject Eurooppaoikeus			
Työn laji Arbetets art – Level Maisterin tutkielma		Aika/Datum – Month and year 12.7.2011	Sivumäärä/Sidoantal – Number of pages xxvi + 58
Tiivistelmä/Referat – Abstract			
<p>Euroopan unionin yhteinen ulkopoliittikka hakee parhaillaan muotoaan ja unionin täytyy löytää roolinsa muuttuvissa kansainvälisissä suhteissa. Tämä kehitys on tehnyt ajankohtaiseksi myös kysymyksen EU:n yksin tai yhdessä jäsenvaltioidensa kanssa solmimien kansainvälisten sopimusten eli ulkosopimusten aiheuttamista vaikutuksista unionin sisäisessä oikeusjärjestyksessä.</p> <p>Euroopan unionin tuomioistuin (EUTI) on ratkaisukäytännössään laajentanut alun perin unionin sisäistä oikeutta koskeneen välittömän oikeusvaikutuksen periaatteen myös ulkosopimusten säännöksiin. EUTI:n vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ulkosopimuksen määräykselle voidaan myöntää välitön oikeusvaikutus silloin, kun se sanamuotonsa sekä sopimuksen tavoitteiden ja luonteen huomioon ottaen sisältää selvän ja täsmällisen velvoitteen, joka ei täyttämisenä ja vaikutustensa syntymisen osalta edellytä myöhempien toimenpiteiden toteuttamista. Näin ollen ulkosopimuksen välittömän oikeusvaikutuksen olemassaolon arviointi jakautuu kahteen: säännöksen sanamuodon arviointiin ja koko sopimuksen tavoitteiden ja luonteen tarkasteluun.</p> <p>Näihin kriteereihin tukeutuen EUTI on myöntänyt välittömän oikeusvaikutuksen hyvin erilaisille ulkosopimuksille. On helppo ymmärtää, että välitön oikeusvaikutus on myönnetty assosiaatiosopimusten säännöksille, sillä tällaisilla sopimuksilla pohjustetaan useimmiten EU:n sopimuskumppanina olevan assosiaatiovaltion myöhempää liittymistä unioniin tai osapuolten tiiviimpää yhteistyötä. EUTI on kuitenkin tulkinnut kriteerejä löyhästi ja myöntänyt välittömän oikeusvaikutuksen myös väljempää yhteistyötä sääntelevien kumppanuus- ja yhteistyösopimusten sekä kahdenvälisten kauppasopimusten määräyksille. Välittömän oikeusvaikutuksen tunnustamista ei ole estänyt myöskään se, että osassa sopimuksia on luotu epäsuhtaisia velvoitteita sopimuspuolten välille.</p> <p>Merkittävän ja ainoan poikkeuksen tässä välittömään oikeusvaikutukseen myötämielisesti suhtautuvassa ratkaisulinjassa muodostavat Maailman kauppajärjestö WTO:n perustamissopimus sekä sen edeltäjä GATT, joiden säännöksille ei ole myönnetty välitöntä oikeusvaikutusta. EUTI on perustellut poikkeamista totutusta linjastaan muun muassa näiden sopimusten erityisellä joustavuudella ja neuvotteluihin perustuvalla luonteella, vastavuoroisuuteen perustuvalla järjestelmällä ja halulla jättää unionin poliittisille toimielimille neuvotteluvaraa sopimus- ja kauppakumppaneihinsa nähden. Ratkaisuja on kuitenkin kritisoitu vedoten siihen, että EUTI:n tulisi noudattaa tiukasti oikeudellisia kriteerejä eikä harjoittaa poliittisten näkökohtien punnintaa. Voitaneen kuitenkin katsoa, että EUTI:n ratkaisukäytäntö WTO-sopimusten välittömän oikeusvaikutuksen osalta ei ole ainakaan lähitulevaisuudessa muuttumassa.</p>			
Avainsanat – Nyckelord – Keywords Eurooppaoikeus – Kansainvälinen oikeus – Kansainväliset sopimukset			
Säilytyspaikka – Förvaringställe – Where deposited			
Muita tietoja – Övriga uppgifter – Additional information			